

Олена Леонідівна Горбатюк,
аспірант навчально-наукового інституту
фізичної культури, спорту та реабілітації,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

У статті висвітлено особливості фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, які навчаються в спеціалізованих освітніх закладах. Проаналізовано спеціальну літературу, де викладено основні теоретичні положення щодо окресленої категорії дітей. Описано інші чинники, що впливають на їхній морфофункціональний розвиток. Проведено дослідження стану фізичних якостей, а саме швидкісно-силових і координаційних здібностей, молодших школярів із порушеннями інтелектуального розвитку в порівнянні з їхніми однолітками, які нормально розвиваються. У результаті дослідження констатовано відставання показників фізичних якостей дітей із порушеннями інтелектуального розвитку від дітей загальноосвітніх шкіл, аналізуються їхні вікові та гендерні особливості.

Ключові слова: молодші школярі, діти з порушеннями інтелектуального розвитку, фізична підготовленість, фізичні якості.

На сьогоднішній день, у зв'язку з розвитком технічного прогресу, значно знизилася рухова активність людей. Екологічний стан, що постійно погіршується, також негативно впливає на фізичний розвиток людей та сприяє виникненню різноманітних захворювань. Відповідно, ці несприятливі чинники відображаються на дітях із порушеннями психофізичного розвитку, зокрема, інтелектуального.

У теоретичному та практичному вимірах науки проблеми етіології виникнення порушень інтелектуального розвитку вивчали В. Бондар, С. Миронова, М. Певзнер, В. Петрова, Г. Сухарева та інші (Бондар, 1971; Миронова, 2001; Певзнер, 1959; Петрова, 2002; Сухарева, 1965). Розв'язання проблем функціонування пізнавальної діяльності та її корекції у разі порушення розумового розвитку представлено в наукових здобутках В. Петрової, В. Синьова та інших (Петрова, 2002; Синьов, 2007).

Зазначимо, що порушення інтелектуального розвитку в дитини здебільшого поєднується з недостатнім розвитком рухової сфери, становлення якої є невід'ємним від пізнання світу, оволодіння мовленням, трудовими навичками (Виготський, 1971; Певзнер, 1959; Петрова, 2002; Сермеєв, 1996; Сухарева, 1965; Шеремет, 1996 та ін.), тому рівень її сформованості посідає важливе значення для соціалізації особистості дітей із порушеннями інтелектуального розвитку.

Привертають на себе увагу несприятливі показники загального фізичного статусу дітей із порушеннями інтелектуального розвитку, різноманітні відхилення в розвитку соматичної сфери (Козленко, 1987; Сермеєв, 1996; Певзнер, 1959 та ін.). Усе це призводить до дезінтеграції функцій організму, гіподинамії й у кінцевому результаті, ослабленню рухової сфери дитини (Шеремет, 1996).

Як зазначає М. Козленко, в учнів молодших класів спеціальної школи найчастіше відзначаються

деформації хребта (сколіози, кіфосколіози, кіфози, лордоз), патологічна форма грудної клітки, плоскостопість, функціональна недостатність черевного пресу (випуклий або обвислий живіт). У багатьох відзначаються недоліки в діяльності серцево-судинної системи, поверхневе, часте, аритмічне дихання (Козленко, 1987).

За результатами досліджень Б. Сермеєва, порушення рухів негативно позначаються на рівні виявлення основних рухових якостей: сили, швидкості, витривалості, гнучкості і спритності, що є в основі прояву будь-яких рухових дій як на заняттях із фізичної культури, так і в побуті (Сермеєв, 1996).

Т. Ветер у своїх роботах вказував на зв'язок розумового розвитку і фізичної діяльності, розумової та м'язової працездатності (Ветер, 1973).

Дослідження проблеми розвитку моторики учнів спеціальної школи здійснюється з урахуванням того, що під час довільних рухів існує взаємозв'язок між внутрішньою (психічною) та зовнішньою (фізичною) діяльністю. Наміри, що виникли у свідомості, реалізуються в зовнішніх рухових актах, які, у свою чергу, сприяють розвитку психічних функцій, рухового досвіду. І. Павлов пояснював кортикальні механізми довільних рухів як «наслідок аферентного подразнення із нашого суб'єктивного уявлення», «наслідок нашої думки» (Павлов, 1951).

Обидві форми діяльності, внутрішня й зовнішня, маючи однакову структуру, взаємно проникають. Зовнішня інтеріоризується й набуває форми психічної діяльності, а внутрішня – екстеріоризується, набуваючи форми предметної.

Отже, заняття фізичними вправами – сприятливе підґрунтя для пізнання особливостей психічної та практичної діяльності в школярів із порушеннями і визначення ефективних засобів та методів впливу на психічний і фізичний розвиток у їхньому взаємозв'язку. Це положення цілком

узгоджується з висновком Л. Виготського про те, що розвиток моторних функцій – одна з центральних сфер компенсації розумової недостатності. Найперше, це стосується корекційно-розвивального впливу на інтелектуальний компонент рухових дій (Виготський, 1956).

Аналіз літературних джерел з означеної проблеми свідчить про недостатню її наукову розробленість, особливо у віковому та гендерному аспектах, зокрема, у дітей молодшого шкільного віку.

Мета статті полягає у вивченні ступеня та особливостей розвитку фізичних якостей дітей молодшого шкільного віку з та без порушень інтелектуального розвитку.

Основним завданням статті є виявлення різниці ступеня фізичної підготовленості між учнями загальноосвітніх та спеціальних освітніх шкіл. Для вирішення поставленого завдання було проведено дослідження, у якому взяли участь діти 1–4 класів: 87 дівчаток та 87 хлопчиків (8 років – 21 учень, 9 років – 23 учні, 10 років – 22 учні, 11 років – 21 учень) з порушеннями інтелектуального розвитку, таку ж кількість становили діти загальноосвітньої школи. Дослідження проводилося на базі Одеської спеціальної освітньої школи № 75 I-II ступенів, комунального закладу «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 34 I-II ступенів» та Одеської загальноосвітньої школи № 77 I-III ступенів. Для визначення стану рухової функції дітей використовували такі тести: кистьова динамометрія, стрибки в довжину з місця, дальність кидання набивного м'яча, статична рівновага.

Кистьова динамометрія. Школяр бере в праву руку динамометр. Вихідне положення учасника тестування: динамометр щільно прилягає до пальців і долоні, рука опущена і трохи відведена від тулуба,

ноги злегка розставлені. Енергійно без ривків, рівномірно стиснути динамометр, докладаючи водночас максимальних зусиль. Зусилля триває близько двох секунд. Із двох спроб фіксується кращий результат.

Стрибки в довжину з місця. Учасник тестування стає носками до лінії, робить змах руками назад, потім різко виносить їх уперед, відштовхуючись ногами, стрибає якомога далі. Результатом тестування є дальність стрибка в сантиметрах у кращій із двох спроб.

Дальність кидання набивного м'яча. Учасник тестування стає біля контрольної лінії розмітки й кидає м'яч із-за голови двома руками вперед якомога далі. Фіксується кращий результат із двох спроб.

Статична рівновага. Учасник тестування стає на підставку будь-якою ногою й намагається балансувати на ній так довго, як зможе. Друга нога зігнута в коліні й підтягнута до сідниці кистою однойменної руки. Перед початком тесту досліджуваний може спиратися на руку педагога, щоби набути стійкого положення. Необхідно утримувати це положення якомога довше. Реєстрація часу починається після набуття стійкого положення без підтримки, а закінчується в момент втрати рівноваги.

Під час розрахунку параметрів отриманих у дослідженні використовувався статистичний метод для оцінки вірогідності різниці за t-критерієм Ст'юдента з урахуванням 5% рівня. За вихідний рівень (100%) бралися показники дітей без порушень інтелектуальної сфери.

Результати обстеження фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку зазначено в таблицях.

Таблиця 1.

Показники сили правої кисті в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл (кг)

Вік, роки	Хлопчики				Дівчатка			
	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	t, p	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	t, p
8	8,0±1,2	12,0±1,4	33,3	2,2; <0,05	7,8±1,1	11,8±1,4	34,0	2,2; <0,05
9	10,2±1,3	15,1±1,5	32,5	2,4; <0,05	9,7±1,0	12,6±1,1	23,0	2,07; >0,05
10	12,4±1,0	16,3±1,2	24,0	2,5; <0,05	11,0±1,1	14,2±1,2	22,5	2,0; >0,05
11	15,9±0,5	18,1±0,6	12,1	2,8; <0,05	13,1±1,0	16,1±1,1	18,6	2,14; >0,05

У таблиці 1 представлено результати сили правої кисті учнів початкових класів спеціальної та загальноосвітньої шкіл. Як свідчать результати досліджень, найбільша різниця в розвитку сили кисті восьмирічних дітей із та без порушень інтелектуальних функцій, помітна у 8-річному віці,

незалежно від гендерної приналежності. Так, у хлопчиків загальноосвітньої школи цей показник на 33,3% кращий порівняно з хлопчиками спеціальної школи цього ж віку. У дівчаток означена різниця становила 34,0%. Необхідно зазначити, що вікова динаміка досліджуваного показника

характеризується найбільшою різницею у 8–9 років із суттєвим її зменшенням у 10 та 11 років. Так, до одинадцяти років різниця в рівні досліджуваного показника в хлопчиків загальноосвітніх та спеціальних шкіл порівняно з восьмирічним віком зменшилася до 12,1%, а в дівчаток – до 18,6%, що, можливо, пояснюється особливою мотивацією учасників навчально-виховного процесу до спрямованого набуття рухового досвіду дітей спеціальних шкіл. Висловлене припущення пояснює й більш високі темпи приросту зазначеної якості в обстежених дітей з особливими потребами: ступінь зростання сили кисті від 8 до 11 років становить 98,0% (хлопчики) і 67,9% (дівчатка) порівняно з нормою, відповідно, 50,0 і 36,44 відсотків. Гендерною особливістю в такому разі є менший

абсолютний рівень та ступінь приросту сили кисті в дівчаток.

Зауважимо, що одержані результати щодо сенситивних періодів розвитку сили кисті в нормі збігаються із науковими результатами як хлопчиків, так і дівчат.

Наступним кроком визначали показники стрибка в довжину з місця в учнів спеціальної та загальноосвітньої школи. Отримані результати наведено в таблиці 2. Як видно із презентованих результатів, у хлопчиків спеціальної та загальноосвітньої шкіл довжина стрибка з місця має поступовий приріст у віці з 8 до 11 років, а різниця між ними становить від 16,2 до 11,8 відсотків. У дівчаток показник приросту стрибка з місця коливається в діапазоні від 18,6 до 12,2%.

Таблиця 2.

Показники стрибка в довжину з місця в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл (см)

Вік, роки	Хлопчики				Дівчатка			
	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	p	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	p
8	104,1±4,3	124,1±5,1	16,2	<0,01	96,4±5,6	118,5±5,2	18,6	<0,01
9	115,3±5,9	141,1±6,2	18,2	<0,01	107,7±5,8	130,1±5,3	17,2	<0,01
10	127,4±3,4	142,3±3,6	10,4	<0,01	116,9±3,9	133,7±4,5	12,5	<0,05
11	136,6±4,2	155,0±4,8	11,8	<0,01	127,1±4,4	144,8±4,8	12,2	<0,05

Отже, помітною є аналогічна сили кисті, закономірність вікової динаміки здібності до стрибків у довжину з місця з меншою різницею в абсолютних даних та ступенем її приросту в усіх обстежених групах (22–33 відсотків).

Результати вивчення показників дальності кидання набивного м'яча в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл зазначено в таблиці 3.

Таблиця 3.

Показники довжини кидання набивного м'яча в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл (см)

Вік, роки	Хлопчики				Дівчатка			
	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	p	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	p
8	226,7±9,8	262,5±10,4	13,7	<0,05	174,9±12,7	228,8±13,6	23,6	<0,01
9	250,1±18,6	328,1±19,8	23,8	<0,01	197,5±16,4	270,4±17,0	27,0	<0,01
10	292,3±14,2	347,8±15,1	16,0	<0,05	254,1±12,5	297,4±13,2	14,6	<0,05
11	332,3±12,8	380,1±13,5	12,6	<0,05	283,7±12,8	338,3±13,4	16,2	<0,01

Аналіз одержаних результатів із кидання набивного м'яча на дальність свідчить про те, що в 8 років різниця між даними хлопчиків спеціальної та загальноосвітньої школи становить 13,7%, в 11 років – 12,6%. У дівчаток цей показник зменшився від 23,6 до 16,2%. За період молодшого шкільного віку (8–11 років) приріст результатів у киданні набивного м'яча в хлопчиків становив 44,8–46,6, а за групами дівчат – 47,7–62,2 відсотків, водночас більші вікові прибавки, з урахуванням достовірно

нижчого вихідного рівня, помічались у дітей із порушеннями інтелектуальних функцій. Наголошуємо, що абсолютні значення показників кидання набивного м'яча в хлопчиків із порушенням інтелектуального розвитку, були меншими не тільки порівняно з хлопчиками, але й дівчатами, що навчалися в загальноосвітній школі.

Отже, результати з кидання набивного м'яча на дальність свідчать про відповідність основним закономірностям онтогенетичного розвитку в дітей

молодшого шкільного віку в нормі й достовірне відставання цієї здібності в школярів із порушеннями інтелектуальної сфери.

Ще одним діагностичним критерієм було обрано показники функції статичної рівноваги в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл. Результати відображено в таблиці 4.

Таблиця 4.

Показники функції статичної рівноваги в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл (с)

Вік, роки	Хлопчики				Дівчатка			
	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	p	спеціальна школа	загальноосвітня школа	різниця%	p
8	2,1±0,16	3,7±0,25	43,3	<0,05	2,5±0,4	4,3±0,5	41,9	<0,05
9	3,5±1,1	7,3±1,2	52,1	<0,05	3,7±1,2	7,8±1,3	52,6	<0,05
10	3,6±1,2	7,5±1,3	52	<0,05	4,5±1,2	8,5±1,3	41,9	<0,05
11	4,7±1,3	8,9±1,5	47,2	>0,05	7,6±1,6	14,1±2,2	46	<0,05

Аналіз одержаних результатів функції статичної рівноваги дозволяє відзначити достовірну різницю між даними учнів спеціальної та загальноосвітньої школи. Починаючи з восьми й до одинадцяти років різниця коливалася в діапазоні 43,3–52,1 та 41,9–52,6 відсотків, відповідно, у хлопчиків і дівчаток.

Зазначимо, що у віковій динаміці функції статичної рівноваги в учнів спеціальної та загальноосвітньої шкіл помічається закономірність – недостовірні зміни, у діапазоні 2,86–8,9 відсотків, від 9 до 10 років, і суттєвий їхній приріст від 8 до 9 (66,7 % і 97,3 %) та від 10 до 11 (30 % і 18,7 %) років, відповідно, хлопчиків із та без порушень інтелектуального розвитку. Подібна динаміка помічається й за результатами дівчаток.

Окреслимо гендерну особливість: по-перше, абсолютні величини означеного критерію в хлопчиків обох груп менші показників дівчат відповідних груп, по-друге, показники статичної рівноваги хлопчиків із порушеннями інтелектуальної сфери менші як у хлопчиків, так і у дівчат, що навчаються в загальноосвітній школі. Перше пояснюється більш низьким анатомічним розташуванням у дівчат загального центру ваги, а друге – може вказувати на більш пізні терміни онтогенетичного дозрівання функції статичної рівноваги, як у нормі, так і за умов порушення інтелектуального розвитку.

Отже, проведене дослідження показало, що показники фізичної підготовленості дітей із порушеннями інтелектуального розвитку суттєво відрізняються зниженим їхнім рівнем на онтогенетичному відрізку 8–11 років. Діти з

порушеннями інтелектуальної сфери відстають від своїх однолітків, які відвідують загальноосвітню школу, за показниками сили кисті (12–34 %), стрибка в довжину з місця (10,4–18,6 %), кидання набивного м'яча (12,6–18,0 %), статичної рівноваги (41,9–52,6 %). Показано, що найбільша негативна різниця помічається в молодших школярів із порушеннями інтелектуального розвитку за здібністю до статичної рівноваги, що вказує на більш складні механізми її забезпечення. Одержані результати вказують на більш пізні терміни онтогенетичного дозрівання функції статичної рівноваги, як у нормі, так і за умов порушення інтелектуального розвитку.

Відмічено вікову тенденцію до зменшення різниці між показниками фізичних якостей у дітей значно старшого віку. Найбільша різниця в рівні розвитку більшості фізичних якостей спостерігається в дітей 8–9 років.

Показано, що ступінь фізичної підготовленості дівчаток за більшістю критеріїв значно нижчий, ніж хлопчиків за умов відповідного між групового порівняння (норма – норма; порушення – порушення), за виключенням здібності до статичної рівноваги, яка вища в дівчат як у нормі, так і за умов порушення інтелектуальної сфери. Висловлено припущення про більш пізні терміни дозрівання означеної функції в онтогенезі в хлопчиків.

Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо розробку та апробацію корекційної програми щодо покращення фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку із порушеннями інтелектуальної сфери та сприяння розвитку останньої.

ЛІТЕРАТУРА

Бондарь В. И. Влияние характера обучения на формирование двигательных трудовых навыков у учащихся младших классов вспомогательной школы: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03. Москва, 1971. 25 с.

Выготский Л. С. Проблема умственной отсталости. Обучение и развитие детей школьного возраста. Москва, 1956.

Дмитриев А. А. Развитие и коррекция двигательной сферы детей с интеллектуальными нарушениями: монография. Красноярск: РИО КГПУ, 2002. 320 с.

Козленко Н. А. Физическое воспитание учащихся вспомогательной школы. Киев: «Радянська школа», 1987. 127 с.

Миронова С. П. Реалізація індивідуального підходу до дітей з вадами інтелекту у процесі навчання. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2001. 28 с.

Павлов И. П. Полн. собр. соч. Л., 1951. 418 с.

Певзнер М. С. Дети-олигофрены. Москва, 1959.

Петрова В. Г. Психология умственно отсталых школьников. М.: Академия, 2002. 160 с.

Сермеев Б. В. Методика воспитания двигательных качеств у аномальных детей. Горький, 1996. 85 с.

REFERENCES

Bondar V. I. (1971) *Vliyanie haraktera obucheniya na formirovanie dvigatel'nyh trudovyh navykov u uchashchihhsya mladshih klassov vspomogatel'noj shkoly* [Influence of the nature of training on the formation of motor working skills in students of the lower grades of the auxiliary school] Avtoref. diss. kand. ped. nauk: spec. 13.00.03. [in Russian].

Vygotskij L. S. (1956) *Problema umstvennoj otstalosti. Obuchenie i razvitie detej shkol'nogo vozrasta* [The problem of mental retardation. Teaching and development of school-age children] [in Russian].

Dmitriev A. A. (2002) *Razvitie i korrekciya dvigatel'noj sfery detej s intelektual'nymi narusheniyami* [Development and correction of the motor sphere of children with intellectual disabilities] monografiya Krasnoyarsk: RIO KGPU [in Russian].

Kozlenko N. A. (1996) *Fizicheskoe vospitanie uchashchihhsya vspomogatel'noj shkoly* [Physical education of pupils of auxiliary school], Kyiv «Radyans'ka shkola» [in Ukrainian].

Myronova S. P. (2001) *Realizatsiia indyvidualnoho pidkhodu do ditei z vadamy intelektu u protsesi navchannia* [Realization of an individual approach to children with intellectual disabilities in the process of learning], Kamianets-Podilskyi derzhavnyi pedahohichniy universytet, informatsiino-vydavnychiy viddil [in Ukrainian].

Pavlov I. P. (1951) *Poln. sobr. soch.* [Full. collect. op.], L., T.II. – kn. 2 [in Russian].

Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка. Ч. 1: Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки): підручник. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. 238 с.

Сухарева Г. Е. Психиатрия детского возраста (клиника олигофрении): конспект лекций. Москва, 1965.

Шеремет Б. Г. Основы физического воспитания в вспомогательной школе. Одесса, 1996. 75 с.

Beter T. Effects of concentrated physical education and auditory / visual perceptuo reading programs upon three variables of EMR children. *The Physical Educator*. 1973. No. 30.

Pevzner M. S. (1959) *Deti-oligofreny.* [Children-oligophrenic], Moscow [in Russian].

Petrova V. G. (2002) *Psihologiya umstvenno otstalyh shkol'nikov* [Psychology of mentally retarded schoolchildren] / М.: Akademiya [in Russian].

Sermeev B. V. (1996) *Metodika vospitaniya dvigatel'nyh kachestv u anomal'nyh detej* [The method of education of motor qualities in abnormal children], Gorkij [in Russian].

Synov V. M. (2007) *Korektsiina psykhopedahohika. Olihofrenopedahohika. Ch. 1: Zahalni osnovy korektsiinoi psykhopedahohiky (olihofrenopedahohiky)* [Corrective psycho-pedagogy. Oligophrenopedagogy. Part 1: General basics of correctional psycho-pedagogy (oligophrenopedagogy)] pidruchnyk K.: Vyd-vo NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].

Suhareva G. E. (1965) *Psihiatriya detskogo vozrasta (klinika oligofrenii)* [Psychiatry of childhood (clinic oligophrenia)], Moscow [in Russian].

Sheremet B. G. (1996) *Osnovy fizicheskogo vospitaniya v vspomogatel'noj shkole* [Fundamentals of physical education in a secondary school] / Odessa [in Ukrainian].

Beter T. (1973) *Effects of concentrated physical education and auditory* The Physical Educator. No 30 [in English].

Елена Леонидовна Горбатюк,
аспирант учебно-научного института
физической культуры, спорта и реабилитации,
Государственное учреждение «Южноукраинский национальный
педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
ул. Старопортофранковская, 26, г. Одесса, Украина

ХАРАКТЕРИСТИКА ФИЗИЧЕСКИХ КАЧЕСТВ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ С НАРУШЕНИЯМИ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ

В статье рассмотрены особенности физической подготовленности детей младшего школьного возраста с нарушениями интеллектуального развития. Проанализирована специальная литература, где изложены основные теоретические положения о данной категории детей. Описаны другие факторы, влияющие на морфофункциональное развитие детей с нарушениями интеллектуального развития. На базе специальных и общеобразовательных школ города Одессы проведено исследование развития физических качеств, а именно скоростно-силовых и координационных способностей, младших школьников с

нарушениями интеллектуального развития по сравнению с их сверстниками, которые нормально развиваются. В результате исследования констатировано существенное отставание физических качеств детей с нарушениями интеллектуального развития от детей общеобразовательных школ, анализируются их возрастные и гендерные особенности.

Ключевые слова: младшие школьники, дети с нарушениями интеллектуального развития, физическая подготовленность, физические качества.

Olena Horbatiuk,

Post-graduate student of the Educational and Scientific Institute of
Physical Education, Sports and Rehabilitation,
State institution «South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky»,
26 Staroportofrankovskaya St., Odesa, Ukraine

CHARACTERISTICS OF PHYSICAL QUALITY OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN SUFFERING FROM DISORDERS IN INTELLECTUAL DEVELOPMENT

Some development features of physical qualities of junior schoolchildren suffering from disorders in intellectual development are considered. Specialised literature which contains the main theoretical positions on this category of children has been analysed. Other factors that influence the morphofunctional development of children with intellectual disabilities are described. One of the main reasons that makes it difficult for these children to develop motor skills and abilities is a disorder of motor skills, which has a negative effect not only on their physical development, but also on the socialization of an individual, the development of his / her cognitive and labour activity, the subsequent social and labour adaptation after finishing school. Correction of motor disorders by means of physical training is an obligatory and important direction of corrective-educational work targeted to the children with intellectual disabilities, since the process of physical education significantly influences the development of personal qualities and, to a certain extent, the formation of their cognitive activity. It is known that children with intellectual disabilities have a number of additional deviations in their development, in particular in the physical one, mainly manifested in their limited communication with other children alongside with their actions directed at objects, a decrease in motor activity and, as a consequence, functional loads. Furthermore, these children have specific deviations in the motor sphere: disorder in movement coordination and accuracy, limited movements of hands and fingers, inadequate spatial-temporal perception, pathological manifestations of cervical-tonic reflexes, and the like. A study targeted to junior schoolchildren with intellectual disorders (in contradistinction to their peers demonstrating normal development) regarding the development features of their physical qualities – speed, strength and coordination abilities, to be more precise, – was made.

According to the results of the study we can state that the children with intellectual disabilities lag behind in physical development in comparison with those ones who develop in compliance with physical norms; their gender and age peculiarities are analysed.

Key words: junior schoolchildren, children with disorders in intellectual development, physical preparedness, physical qualities.

Подано до редакції 07.06.2018 р.